

Топоркова Олена Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри обліку і оподаткування

Дніпровський національний університет залізничного транспорту

імені академіка В. Лазаряна

Топоркова Елена Анатольевна

кандидат экономических наук, доцент,

доцент кафедры учета и налогообложения

Днепропетровский национальный университет железнодорожного транспорта

имени академика В. Лазаряна

Toporkova Olena

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Dnipro National University of Railway Transport

named after Academician V. Lazaryan

ORCID: 0000-0003-0956-3638

DOI: 10.25313/2520-2294-2020-11-6565

ОБЛІКОВА СИСТЕМА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН

УЧЕТНАЯ СИСТЕМА МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ ИЗМЕНЕНИЙ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА

ACCOUNTING SYSTEM OF SMALL ENTERPRISES OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF LEGISLATIVE CHANGES

Анотація. У статті здійснено огляд законодавчих документів, що визначають вимоги до облікової системи вітчизняних суб'єктів малого підприємництва. Основну увагу зосереджено на виборі альтернативних облікових рішень, передбачених національними положеннями бухгалтерського обліку та міжнародними стандартами фінансової звітності.

Роль підприємництва в економічному розвитку держави є беззаперечною. Гармонізація вітчизняного законодавства відповідно до європейських вимог та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку є нагальною потребою сьогодення. Узгоджена і цілісна нормативно-правова база сприятиме ефективному розвитку підприємницької діяльності.

Аналіз нормативно-правових джерел показав, що суб'єкти малого підприємництва в Україні можуть обирати форму організації і ведення бухгалтерського обліку; склад фінансової звітності; план рахунків бухгалтерського обліку; систему оподаткування.

Встановлено, що ефективність управління залежить від якості інформаційного забезпечення. Об'єктивна і достовірна інформація про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання стосовно минулих і поточних подій виконує прогностичну функцію. Така інформація дозволяє спрогнозувати тенденції розвитку у майбутньому. Створити необхідну інформаційну базу може облікова система, яка об'єднує систему фінансового обліку, систему управлінського обліку та систему оподаткування економічного суб'єкта. Найбільш інформативним джерелом для ухвалення управлінських рішень є дані фінансової звітності.

В роботі здійснено порівняння законодавчих вимог щодо форм фінансової звітності згідно національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(С)БО 1 й НП(С)БО 25) та міжнародного стандарту фінансової звітності для малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП). Особливу увагу зосереджено на періодичності подання звітності до податкових органів та органів статистики.

Також зроблено акцент на податкових облікових преференціях для підприємців, які мають право на подання Фінансової звітності мікропідприємства.

Ключові слова: організація обліку, облікові рішення, фінансова звітність, малий бізнес, стандарти бухгалтерського обліку.

Аннотация. В статье рассмотрены законодательные документы, определяющие требования к системе учета субъектов малого бизнеса. Основное внимание уделяется выбору альтернативных решений в области бухгалтерского учета, предусмотренных национальными положениями о бухгалтерском учете и международными стандартами финансовой отчетности.

Роль предпринимательства в экономическом развитии государства неоспорима. Гармонизация внутреннего законодательства в соответствии с европейскими требованиями и международными стандартами бухгалтерского учета является насущной необходимостью сегодняшнего дня. Согласованная и целостная правовая база будет способствовать эффективному развитию предпринимательской деятельности.

Анализ нормативных источников показал, что субъекты малого бизнеса в Украине могут выбирать форму организации и учета; состав финансовой отчетности; план бухгалтерского учета; систему налогообложения.

Установлено, что эффективность управления зависит от качества информационной поддержки. Объективная и достоверная информация о финансово-экономической деятельности хозяйствующего субъекта относительно прошедших и текущих событий выполняет прогнозную функцию. Такая информация позволяет прогнозировать тенденции развития предприятия в будущем. Система бухгалтерского учета, объединяющая систему финансового учета, систему управленческого учета и систему налогообложения субъекта, может создать необходимую информационную базу. Наиболее информативным источником для принятия управленческих решений являются данные финансовой отчетности.

В работе были сопоставлены законодательные требования к формам финансовой отчетности в соответствии с национальными положениями (стандартами) бухгалтерского учета (НП(С)БО 1 и НП(С)БО 25), а также международным стандартом финансовой отчетности для малых и средних предприятий (МСФО для МСП). Особое внимание уделено периодичности представления отчетности налоговым органам и статистическим органам.

Особое внимание уделяется также дополнительным преференциям в бухгалтерском учете для предпринимателей, имеющих право на представление финансовой отчетности микропредприятия.

Ключевые слова: организация учета, бухгалтерские решения, финансовая отчетность, малый бизнес, стандарты бухгалтерского учета.

Summary. The article reviews the legislative documents defining the requirements for the accounting system of domestic small business owners. The focus is on the choice of alternative accounting solutions provided by the national accounting regulations and international financial reporting standards.

The role of entrepreneurship in the economic development of the state is indisputable. Harmonization of domestic legislation in accordance with European requirements and international accounting standards is an urgent need today. A coordinated and integral legal and regulatory framework will contribute to the effective development of the entrepreneurial activity.

The analysis of legal and regulatory sources showed that small business owners in Ukraine can choose the form of organizing and maintaining accounting records; financial reporting; a chart of accounts for bookkeeping; a taxation system.

It is established that the effectiveness of management depends on the quality of information support. Objective and reliable information concerning the financial and economic activities of the business owner in relation to past and current events performs a predictive function. Such information allows predicting the development trends of the enterprise in the future. The necessary information base can be created by an accounting system that combines a financial accounting system, a management accounting system, and a taxation system of an economic entity. The most informative source for management decisions is financial data reporting.

The paper compares the legal requirements for forms of financial reporting in accordance with national accounting regulations (standards) (NP(S)AS 1 and NP(S)AS 25), as well as the international financial reporting standard for small and medium enterprises (IFRS for SMEs). Particular attention is paid to the periodicity of reporting to tax authorities and statistical authorities.

It also focuses on additional accounting preferences for entrepreneurs who have the right to submit financial reporting of micro-enterprises.

Key words: accounting organization, accounting solutions, financial reporting, small business, accounting standards.

Постановка проблеми. Ухвалення ефективних управлінських рішень можливе лише за умов об'єктивності, достовірності та повноти обліково-аналітичної інформації, яка покладена в основу формування показників фінансової звітності. Тобто, суб'єкту господарювання необхідна така організація облікової системи, яка або не дозволяла б з'являти-

ся помилкам чи навмисним викривленням даних, або виявляла б їх ще на етапі обробки інформації, унеможливаючи потрапляння таких даних у фінансову звітність.

Пріоритетним напрямом розвитку облікової системи малих підприємств є покращення інформаційного забезпечення користувачів облікової ін-

формації. Інформаційна складова, яка формується у обліковій системі, має, насамперед, бути основою для прийняття поточних і перспективних рішень управлінським персоналом; сприяти формуванню позитивного іміджу суб'єкта малого підприємництва серед контрагентів, а також потенційних кредиторів та інвесторів; не викликати сумнівів у податкових органів щодо правильності нарахування та повноти сплати податків і зборів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організаційних засад діяльності суб'єктів малого підприємництва в Україні з точки зору складання і подання звітності досліджувалося багатьма вітчизняними науковцями. Так, Белова І. М., Семенишена Н. В. та Мельничук О. В. [1] зосередилися на історичних етапах становлення облікової системи малих підприємств, здійснили докладний огляд генезису такої системи; Гоголь Т. А. [2] провела ґрунтовне дослідження інформаційного забезпечення в управлінні малими підприємствами; Довбуш А. В. [3] впорядкував основні складові облікової системи, а Семенова С. М. та Шпирко О. М. [4] розглянули особливості облікової політики малих підприємств залежно від форми складання фінансової звітності. Законодавчі зміни в Україні за період з 2018 по 2020 роки суттєво торкнулися вимог до складу звітності суб'єктів малого підприємництва, надали альтернативні варіанти облікових рішень, що пояснює актуальність обраної теми дослідження.

Мета статті. Виходячи з постановки проблеми, основною метою статті є впорядкування вимог до облікової системи суб'єктів господарювання, огляд можливих облікових рішень, аналіз змін нормативно-правової бази щодо організації бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу.

Виклад основного матеріалу. Організація обліку на малому підприємстві, як і на будь-якому іншому, вимагає налагодження чіткої системи бухгалтерського обліку, контролю і звітності. Проте, специфічні властивості господарювання суб'єктів малого бізнесу обумовлюють певні особливості у застосуванні методів та прийомів бухгалтерського обліку.

По-перше, вибір форми організації обліку. Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [5] передбачена наявність різних суб'єктів ведення обліку, як наслідок, виділяються два основні підходи до вибору форми організації обліку на підприємстві. Перший підхід передбачає наявність штатних працівників, що виконують облікову роботу. Другий підхід базується на застосуванні такої форми організації обліку, яка передбачає залучення зовнішніх суб'єктів ведення обліку на договірних засадах.

По-друге, план рахунків бухгалтерського обліку. Мікропідприємства, малі підприємства, не-підприємницькі товариства, підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів і витрат згідно з податковим законодавством, а також представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності можуть обирати: або загальний План рахунків, або спрощений План рахунків (лише ті суб'єкти, які складають звітність відповідно до НП(С)БО 25). Відрізняються Плани лише кількістю синтетичних рахунків. Основною законодавчою новацією за даним напрямом є вимога для усіх без винятку суб'єктів господарювання вести облік з використанням рахунків класу 9, а застосовувати чи не застосовувати рахунки класу 8 підприємство обирає самостійно.

По-третє, система оподаткування. Щодо сплати податків, то вітчизняні суб'єкти господарювання можуть обрати: або загальну систему, або спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, яка являє собою особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності [6].

По-четверте, склад фінансової звітності. Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [7]. Інформація, наведена у фінансовій звітності, базується виключно на даних бухгалтерського обліку і має бути тотожною даним аналітичного і синтетичного обліку.

Вітчизняним законодавством для суб'єктів малого бізнесу (які звітують відповідно до національних положень бухгалтерського обліку) передбачені два варіанти складу фінансової звітності:

- Скорочена (визначена НП(С)БО 25): Фінансова звітність мікропідприємства (форми 1-мс та 2-мс), яка складається мікропідприємцями та юридичними особами, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства чи Фінансова звітність малого підприємства (форми 1-м та 2-м), яка складається іншими суб'єктами малого підприємництва та представниками іноземних суб'єктів господарської діяльності [8];
- Загальна (визначена НП(С)БО 1): повний комплект повноформатної фінансової звітності.

Важливо розуміти, що обирати між формами 1-м та 2-м і 1-мс та 2-мс не можна. Кожний з двох видів спрощеної фінансової звітності призначений для чітко визначених законодавством суб'єктів господарювання.

Відповідно до НП(С)БО 25 ті суб'єкти господарювання, які складатимуть звітність за формами 1-м та 2-м можуть [8]:

- обліковувати необоротні активи тільки за первісною вартістю без урахування зменшення корисності і переоцінки до справедливої вартості;
- не створювати забезпечення майбутніх витрат і платежів (на оплату майбутніх відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо), а визнають відповідні витрати в періоді їх фактичного здійснення;

- поточну дебіторську заборгованість включати в підсумок балансу за її фактичною сумою (простіше кажучи, не створюють резерву сумнівних боргів).

При складанні такими суб'єктами повноформатної фінансової звітності вищезазначені облікові преференції не діють.

Для суб'єктів малого бізнесу, які зобов'язані, згідно законодавства, застосовувати МСФЗ взагалі вибору немає. Вони мають складати лише повний комплект фінансової звітності, передбачений НП(С)БО 1.

З метою вдосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності з урахуванням вимог міжнародних стандартів та законодавства Європейського Союзу урядом України схвалено Стратегію застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності. Одним із завдань стратегії є — удосконалення методології бухгалтерського обліку для суб'єктів малого підприємництва. Реалізувати це можливо шляхом:

- максимального спрощення процедури ведення бухгалтерського обліку та форм фінансової звіт-

- ності для окремої категорії суб'єктів малого підприємництва, зокрема, у частині надання права таким суб'єктам використовувати форму обліку, яка не передбачає застосування подвійного запису;
- адаптації національної нормативно-правової бази з питань бухгалтерського обліку для суб'єктів малого підприємництва до міжнародних стандартів шляхом затвердження відповідних національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку із спрощеним порядком ведення обліку активів, зобов'язань, власного капіталу та розрахунку фінансових результатів [9].

Стосовно тих суб'єктів господарювання, які мають застосовувати МСФЗ впроваджено Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП) [10]. За МСФЗ для МСП передбачено повний комплект фінансових звітів (табл. 1).

МСФЗ для МСП не регламентує форми фінансових звітів, а визначає лише їх зміст та деякі критерії групування статей, при цьому стандарти містять суворі вимоги щодо обов'язкової наявності певних статей у звітах і заборони на включення окремих статей до звітів. МСФЗ для МСП є єдиним стандартом, який визначає мету, принципи, склад фінансової звітності та методикку відображення в обліку інформації про активи, капітал, зобов'язання та господарські операції малих і середніх підприємств, тобто підприємства не користуються іншими міжнародними стандартами обліку і звітності.

У другій половині 2019 року було внесено зміни до таких нормативних документів, як НП(С)БО 1,

Таблиця 1

Порівняння законодавчих вимог щодо форм фінансової звітності у малому бізнесі

Критерії порівняння	НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»	МСФЗ для МСП
Сфера застосування	Встановлює форму, зміст та порядок заповнення фінансової звітності малого підприємства та мікропідприємства (не скасовує застосування інших НП(С)БО та П(С)БО)	Надає опис малих та середніх підприємств. Визначає концепції, основоположні принципи подання фінансових звітів.
Форми фінансової звітності	1) Фінансова звітність малого підприємства: ф. № 1-м Баланс та ф. № 2-м Звіт про фінансові результати; 2) Фінансова звітність мікропідприємства: ф. № 1-м Баланс та ф. № 2-м Звіт про фінансові результати.	Повний комплект фінансових звітів: 1) звіт про фінансовий стан на дату звітності; 2) одне з двох: єдиний звіт про сукупний дохід за звітний період або окремий звіт про прибутки та збитки і окремий звіт про сукупний дохід; 3) звіт про зміни у власному капіталі за звітний період; 4) звіт про рух грошових коштів за звітний період; 5) примітки, що містять стисле викладення значної облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.

Джерело: складено автором на основі [8; 10]

Таблиця 2

Періодичність подання фінансової звітності

Звітність	Річна звітність (без проміжної) за формами 1-мс та 2-мс	Проміжна (квартальна) звітність	
		До податкових органів	До органів статистики
Суб'єкти господарювання	<ul style="list-style-type: none"> – Мікро-підприємства – Неприбуткові організації – Платники єдиного податку 3-ї групи (юридичні особи) 	<ul style="list-style-type: none"> – Мікро-підприємства («квартальні» платники ПНП) – Малі підприємства («квартальні» платники ПНП) – Середні/великі («квартальні» платники ПНП) – Представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> – Малі підприємства («квартальні» та «річні» платники ПНП) – Платники єдиного податку 4-ї групи (малі підприємства) – Середні/великі («квартальні» платники ПНП) – Представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності
Нормативно-правовий документ	НП(С)БО 25	Податковий Кодекс України	Закон України про бухгалтерський облік та фінансову звітність Порядок подання фінансової звітності

Джерело: складено автором на основі [5–6; 8; 11–13]

НП(С)БО 25 та Порядку подання фінансової звітності. Частина нововведень впливає на порядок складання і подання фінансової звітності суб'єктами малого бізнесу. Основні зміни полягають у:

- 1) Малі підприємства виключили з числа підприємств, які подають фінансову звітність один раз на рік. Тобто тепер вони зобов'язані складати і подавати проміжну фінансову звітність.
- 2) Уточнено перелік підприємств, які мають право застосовувати НП(С)БО 25, а отже, складати фінансову звітність за скороченою формою.
- 3) Установлено, що підприємства, на які поширюється дія НП(С)БО 25 мають право вибору форми подання фінансової звітності (повна чи скорочена) [11].

Існують певні вимоги щодо подання фінансової звітності органам, до сфери управління яких належать підприємства, трудовим колективам на їх вимогу, власникам (засновникам) відповідно до установчих документів, а також іншим користувачам, зокрема, органам державної статистики [12].

При цьому необхідно враховувати вимоги таких нормативних документів, як:

- Податковий Кодекс України,
- Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність,
- НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»,
- Порядок подання фінансової звітності.

Узагальнено періодичність подання фінансової звітності різними суб'єктами господарювання відповідно до вимог вищезазначених нормативних документів (табл. 2).

Якщо раніше малі підприємства звітували раз на рік, то, починаючи з 2019 року, квартальну фінансову звітність подають усі підприємства, у тому числі малі підприємства, за винятком мікропідприємств, непідприємницьких товариств (крім тих, що зобов'язані складати фінзвітність за МСФЗ) та платників єдиного податку — юридичних осіб. Отже, малі підприємства повинні подавати фінзвітність до органів статистики не пізніше 25-го числа місяця, що настає за звітним кварталом. А малі підприємства — платники податку на прибуток (платники ПНП), яким встановлено квартальний звітний період, також повинні подати фінзвітність як додаток до декларації з податку на прибуток [13].

Висновки з проведеного дослідження. Отже, облікова система суб'єктів малого підприємництва складається з певного набору альтернатив, передбачених національними стандартами бухгалтерського обліку та МСФЗ. Основні законодавчі новачки останніх років можна вважати позитивними, оскільки відбулося впорядкування видів суб'єктів малого бізнесу з точки зору форми подання фінансової звітності.

Література

1. Белова І. М., Семенишена Н. В., Мельничук О. Генезис становлення облікової системи малих підприємств в Україні // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. № 1–2. С. 26–48.
2. Гоголь Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: монографія. Чернівці: Видавець Лозовий В. М., 2014. 384 с.
3. Довбуш А. В., Давидовська Г. І. Особливості організації обліку на підприємствах малого бізнесу в Україні // Інноваційна економіка. 2020. № 5–6. С. 162–167.
4. Семенова С. М., Шпирко О. М. Облікова політика малих підприємств в Україні та Німеччині // Збірник наукових праць ДУІТ. Серія «Економіка і управління». 2019. № 46. С. 95–108.
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 17.11.2020).
6. Податковий Кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 17.11.2020).
8. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39 (заголовок Положення в редакції Наказу Міністерства фінансів України № 226 від 31.05.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення: 17.11.2020).
9. Про схвалення Стратегії застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 № 911-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/911-2007-%D1%80#Text> (дата звернення: 17.11.2020).
10. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063#Text (дата звернення: 17.11.2020).
11. Нові правила обліку та звітності для «малюків» і К° // Податки & бухоблік. 2019. № 81. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/october/issue-81/article-104773.html> (дата звернення: 17.11.2020).
12. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#n12> (дата звернення: 17.11.2020).
13. Фінансова звітність малого підприємства — 2020 // Uteka. Податки та звітність. 2019. URL: [https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-finansovaya-otchetnost-malogo-predpriyatiya-%E2%80%93-2020#:~:text=:\(дата звернення: 17.11.2020\).](https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-finansovaya-otchetnost-malogo-predpriyatiya-%E2%80%93-2020#:~:text=:(дата звернення: 17.11.2020).)

References

1. Belova I. M., Semenyshena N. V., Melnychuk O. Henezys stanovlennia oblikovoi systemy malykh pidpriemstv v Ukraini // Instytut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii. 2019. № 1–2. S. 26–48.
2. Hohol T. A. Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia pidpriemstv maloho biznesu: monohrafiia. Chernihiv: Vydavets Lozovyi V. M., 2014. 384 s.
3. Dovbush A. V., Davydovska H. I. Osoblyvosti orhanizatsii obliku na pidpriemstvakh maloho biznesu v Ukraini // Innovatsiina ekonomika. 2020. № 5–6. S. 162–167.
4. Semenova S. M., Shpyrko O. M. Oblikova polityka malykh pidpriemstv v Ukraini ta Nimechchyni // Zbirnyk naukovykh prats DUIT. Seria «Ekonomika i upravlinnia». 2019. № 46. S. 95–108.
5. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
6. Podatkovi Kodeks Ukrainy: zakon Ukrainy vid 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhhalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti»: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
8. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhhalterskoho obliku 25 «Sproshchena finansova zvitnist»: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 25.02.2000 № 39 (zaholovok Polozhennia v redaktsii Nakazu Ministerstva finansiv Ukrainy № 226 vid 31.05.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

9. Pro skhvalennia Stratehii zastosuvannia mizhnarodnykh standartiv finansovoi zvitnosti v Ukraini: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24.10.2007 № 911-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/911-2007-%D1%80#Text>

10. Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti dlia malykh ta serednikh pidpriemstv (MSFZ dlia MSP). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063#Text

11. Novi pravyla obliku ta zvitnosti dlia «maliukiv» i K° // Podatky & bukhoblik. 2019. № 81. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/october/issue-81/article-104773.html>

12. Pro zatverdzhennia Poriadku podannia finansovoi zvitnosti: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.02.2000 № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#n12>

13. Finansova zvitnist maloho pidpriemstva — 2020 // Uteka. Podatky ta zvitnist. 2019. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-finansovaya-otchetnost-malogo-predpriyatiya-%E2%80%93-2020#:-: text>